

רשות ההגבלים העסקיים

ביטול הכרזה על בעל מונופולין – בזק בינלאומי בע"מ, בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ

א. פתח דבר

1. ביום 27 ביוני 1995 הוכרזה בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ (להלן: "בזק") כבעלת מונופולין בתחומים הבאים: שירות טלפון בסיסי, מתן שירותי תשתית התקשורת, מתן שירות טלפון בינלאומי דו כיווני בלתי מסווג לרבות מתן שירות טלפון בינלאומי לשיחות נכנסות ושירותי העברה ותמסורת של שידורים לציבור.¹ בסוף שנת 95 העבירה בזק את פעילותה בתחום שירותי הבזק הבינלאומיים לחברת-הבת, בזק בינלאומי בע"מ (להלן: "בזק בינלאומי"), וזו ירשה את מעמדה המונופוליסטי של חברת האם.
2. מאז ועד עתה הייתה בזק בינלאומי בעלת מונופולין בשוק שירותי טלפון בינלאומי. ביום 9 בנובמבר 1997 קבע קודמי, ד"ר דוד תדמור, כי בזק בינלאומי אף ניצלה את מעמדה בשוק זה לרעה, בעת פתיחת התחרות בו - במהלך חודש יולי 1997.²
3. תחילת התחרות בשוק, עת החלו לפעול בו שתי חברות חדשות: 012 קווי זהב בע"מ וברק אי.טי.סי. (1995) – החברה לשירותי בזק בין-לאומיים, הביאה לירידה משמעותית בתעריפי השירות, במקביל לעליה דרסטית בהיקף דקות השיחה הבינלאומיות היוצאות מישראל. בתחילת שנת 2002 תוכלנה חברות נוספות להיוסף על שלוש המתחרות דהיום, ולקבל רישיונות למתן שירותי בזק בינלאומיים בישראל.
4. ביום 11 באוקטובר 2000 פנתה בזק בינלאומי אל הממונה, בבקשה לבטל את הכרזתה כבעלת מונופולין בתחום השיחות הבינלאומיות. ביטול הכרזת בעל מונופולין אינו עניין שבשגרה. מטבע הדברים חלקו של אדם בשוק בו הוא פועל יודע עליות ומורדות והוא עשוי להשתנות מעת לעת. לא כל שינוי כזה מביא לביטול מעמדו כבעל מונופולין. כדי לבסס ביטולה של הכרזה חייב שתהא לפני הממונה תשתית עובדתית ראויה, עקבית ועל פני פרק זמן משמעותי, המבססת מסקנה איתנה כי חלקו של מי שמדובר בו פחת מכדי מחצית מאספקת הנכסים או השירותים הכלולים בשוק המוצר. לאחר שבחנתי את מאפייני שוק אספקת שירותי טלפון בינלאומי לאורך השנים האחרונות, ולאחר שעיינתי בנתונים ובמסמכים רבים שהועברו אלי על ידי השחקנים השונים בשוק השיחות

¹ הגבלים עסקיים 3001314.

² הגבלים עסקיים 3010364.

הבינלאומיות, מצאתי כי בזק אינה עוד בעלת מונופולין בתחום זה וכי מסקנה זו הינה ממצא יציב המשקף מגמה מתמשכת בענף – קיטון בחלקה של בזק בינלאומי וגידול בנתחי השוק של יתר השחקנים. לכן מצאתי לנכון לבטל את ההכרזה.

ב. הנתונים שנבדקו

5. במהלך בחינתנו נבדקו נתונים המתייחסים לשנים 1998, 1999 ולמחצית הראשונה של שנת 2000: בין היתר נבדקו הכנסות השחקנים בשוק השיחות הבינלאומיות משיחות נכנסות, משיחות יוצאות ומפעילות DATA; משך זמן השיחות הנכנסות והיוצאות; המחיר הממוצע לדקה ומספר הלקוחות המשוויכים לכל חברה.

ג. ממצאים וסוף דבר

6. מניתוח הנתונים לעיל עלה בבירור כי נתח השוק של בזק בינלאומי באספקת שירותי טלפון בינלאומי מצוי בירידה הדרגתית ועקבית החל משנת 1998, כי נתח השוק שלה ירד לראשונה מתחת ל - 50% במהלך שנת 1999 וכי בכל אחד מן המדדים שנבחנו פחת חלקה בשוק הרלוונטי מ - 50%. עוד מצאתי כי מאפייני השוק אינם מעלים כל אינדיקציה מיוחדת או צפי לעליית חלקה של החברה בשוק, בתקופה הקרובה או מעבר לכך, אל מעל ל - 50%.

בנסיבות אלה, בהן על פי מבחני סעיף 26(א) לחוק ההגבלים העסקיים אין בזק בינלאומי מהווה בעל מונופולין באספקת שירותי טלפון בינלאומי – מצאתי לנכון לבטל את הכרזתה ככזו. תוקף הביטול-ממועד החלטתי זו.

למען הסר ספק בלבד מובהר בזה כי אין בביטול ההכרזה כדי לשנות ממעמדה של בזק כבעלת מונופולין בכל יתר התחומים בהם הוכרזה בעלת מונופולין ומן החיובים החלים עליה בשל כך.

הודעה על ביטול ההכרזה-תפורסם ברשומות.

עו"ד דרור שטרום

הממונה על הגבלים עסקיים (בפועל)

ירושלים, ו' אייר תשס"א

29 אפריל 2001